

S E P T E M B E R   C I T Y

Sladana Milenković

S E P T E M B E R   C I T Y

Krosno 2019

KOBIETA Z OBRAZU

W september mieście.

Pod lampionami
kobieta z perłami i lokami.
Stara fotografia.

Herman Hese i pies
spacerują ulicą moich snów.
I odchodzą.

Jestem bardziej dojrzała o jeszcze jedną
Trnową Petke.
Urodziła mi nowe ręce i nogi
i przyszła zamiast starych.

Poruszam się niekontrolowanie
i jestem podobna do kobiety z obrazu.

Bezsilna
z psem Hermana Hese
czekam na Ciebie
w Septembermieście.

SEPTEMBER CITY

Uciekam z domu
by spojrzeć
na poranek
z tobą.
Białe nadzieje toną w nocach.

Nieakceptowanie jest czynem społecznym.
Walizki na ulicy.
Uniknęliśmy niebezpieczeństwa
śmierci lub życia.

Zużyliśmy dni szczęścia
jak pieniądze na targowicy.

Do widzenia do wspomnień!

W September-city
ogolony przepływ krwi
niekonwencjonalności.

Bóg dla nas ma coś lepszego.

DOJRZAŁY MROK

Przeniknęli do rzewności dzikich róż
– marzyciele.
Jeden z nich.
Chrystus Śpiący
przyniósł dojrzały mrok
i przestraszonego drobnego wróbla.

Rzewna róża
na wietrze śni.

Drobny wróbel
i Chrystus Śpiący!

Odeszli niebiańscy
tego dnia gdy zakwitły róże
w dojrzałym
dzikim mroku.

SAD ŚLIWKOWY

Jeśli umrzesz pierwszy
nie zapalę ci świeczki.
Po twoim grobie rozleję rakiję.

Jeśli umrę pierwsza
i pijany księżyc na zawsze
uśnie na moich rzęsach
z mojego serca urośnie
cały sad śliwkowy.
Będzie miał niebieskie owoce
jak kawałek nieba w moich oczach.
Wypal z nich rakiję
i wypij
zamiast moich warg.

STRAŽILOVO

Światło ze szczytu,
gdy patrzy się na drugą stronę
słoneczną.

Na krawędziach nogawek – strażilowska ziemia.
Subtelny welon kroków.

Księżyc się zamknął w zenicie.

Uderzasz nogami o tło ale nie.
Jesteś niezrównoważony.

Księżyc ci wypada z oka
i zapada w leśnym krwiobiegu.

Prostujesz się i głęboko wdychasz
Wrzask rumieńców.

Niegdyś byłeś wąty jak mniszek,
cytat wiosny.

NIEBIESKI ZEGAR

Zegar i tęsknota
tik-tak.

Krwotok
poprzez noc
tik-tak

bicie serca
tik-tak.

Podczas gdy czekam
na twój powrót
tik-tak.

zakłóca ciszę
niebieski zegarek
tik-tak.

FILOZOF ZMĘCZENIA

Pretensjonalne karykatury
moich marzeń
pokazujesz.

Filozof zmęczenia
nostalgicznie pogardza
źrenicami które lecą za jaskółkami.

Ciężko spaceruję po
alchemicznym złocie
pragnę
magnetyzm zła
wreszcie uwolniony.

Targowisko myśli
pozostaje niestabilne.
Skargi
czekanie
grasz oktawę grzechu.
Pragniesz wszystko,
to weź wszystko.
Co z tym teraz zrobisz?

JESIENNY DZIEŃ

Siła wczorajszego dnia
jesiennego i trudnego.
Jak łaza
po ciebie
żłobi drogę do twoich nocy.

Światowa niedziela szowinizmu
przedłużyła się.
Jak możesz żyć
tak spokojnie?
Popatrz,
spacerujesz
po Księżycu!

Wychodzi z twojej spokojnej i trudnej
nocy
zagubił się.

Wirtualna rzeczywistość jest niebezpieczna
wszystko jest przywidzeniem
i nic nie jest prawdą.
Ty wiesz o tym.
Nudny raj
prowadzi nas do przepaści
monotonii.

IV

Kamera, która mnie uważnie obserwuje
partia pasjansa
odegrana przed dniem ostatecznym

obrazy spokojnie wiszą na ścianie
Słońce widziane z samego rana
niekiedy na wschodzie
kiedyś w twoim otwartym oku

hipnotyzując pozostałych
hipnotyzujesz siebie

wcześniej rozmyślałam co mam rzec
kiedy mnie powiodą strażnicy snów
choć wciąż czekam
kiedy się obudzę

SOBOWTÓR

Codziennie rozważam
o następnym kroku
dobrym lub złym.

Czas i miejsce
twoich myśli
są istotne dla moich kanionów
pokoju.
W szkłe zauważam
rozpękły głos twoich
spojrzeń.

Nie mam czasu na
sentymentalną muzykę.
Katastrofa powtarza się.
Rozbijam szkło
wreszcie jestem sama.

SUPERNOWA

Serce jak nić nanizanych
ostrych papryczek.
O ucha przypięte stworzenia
które szepczą ci obrzydliwości.
Włosy jak przypalony ogień
w blasku chaosu.

Pragniesz ją zatopić
do gęstej wilgotnej błękitnej
wody niewinności.
Rozżarzone piłki lecą
niebiańskim sklepieniem.
Ratują planety
przepełnione małymi stworzeniami
które opowiadają o obrzydliwości.

Odwracasz lufę karabinu
droga stworzenia na twym uchu
pociągasz za spust
i twój mózg olśni
jeszcze jedna supernowa
w mikrokosmosie
rodzi nowe słońce gwiazdy
i planety.

WIERSZ

Za każdym razem gdy spojrzę
w twoje oczy
we mnie rodzi się nowy wiersz.

Przybiera oprawę twoich rzęs
rytm twoich powiek
barwę twoich oczu
głębnie twoich źrenic.

WŁADCA

Religijni wartownicy
świętych relikwii teraz
należą tylko do ciebie.
Dukat, a na nim twoja postać.
Noszą cię gdzie tylko chcą
ludzie
oddają cię za kilogram owocu.
Horoskop ukrywa
twój wzlot i twój upadek.

Obserwujący gwiazdy przewidzieli
zaciemnione święte relikwie
przed złotym władcą.

Konieczność życia
nie możesz zmienić
ani religią rządzić.

Blask życia
zanika w twoich oczach.
Ten rulet nie wygrasz.

WSIĄDŹ NA POWIETRZE

Wszystko mi przypomina teatr
próba
zamyślane rekwizyty
Gramy.

Powinno się jakoś tak
wyglądać.
Powiniesz coś takiego powiedzieć
mniej więcej
siadasz na zamyślane krzesło,
zwinęte kolana
siadasz na powietrze
i próbujesz się huścić
by nie spaść
dopóki ktoś nie wywinie ją
pod tyłkiem.

WYSTAWA

Wyprzedaż ciał
na promocji.

Bose nogi pozostały w kałużkach
ciepłych letnich deszczów.

Rozbite okna snów.

Podwójne osobowości
spacerują przez aleje.

Nie otwieraj mi kart
rozczarowuje się.

SEN

Szliśmy pod górę chodnikiem wąskiej drogi.
Pomarańczowy maluch kaszłał jak starzec.

Powiedziałeś że musisz wstać
i wysłał mnie na pole by wziąć coś z drogi.

Nie zauważyłam niczego.
Dodałeś gazu i pojechałeś.

Na drodze zobaczyłam klucz.

Podniosłam go.
był to klucz do skrytki pocztowej.

Klucz którym otworzę
twój list pożegnalny.

CZARNE ŁZY

Przejdźcie po betonowej piękności wielkowiejskiej.
W uszach bębni „zagubiona”.
Ludzie w czarnym przechodzą koło mnie.

Na wystawie obraz smutnego pajaca
siedzi ze spuszczonej rękami
i śmieje się do przechodniów.
Martwy kwiat po ścianie spełza.

Jak umarł kwiat?
Człowieku, jak umarł kwiat?

– Ty byś też zmarł, gdybyś nie miał wody przez dwa miesiące.
– Wcale nie. Nie zmarłbym.
Na pewno miał właściwy powód.

ZŁODZIEJ BARW

Widziałam co zrobiłeś.
Ukradłeś barwi mojego poranka.
Zniszczyłeś drzwi iluzji
popychaniem palca.
Znajduję się na rozdrożu
zielonego kwitnięcia do tyłu.

Odkryłeś moje tajemnice
krzykami wiatru
znalazłam je w szmatach
na źródle oddali.

Cień twojego snu w piekle
droga która znika
w przepaść.

ODCZYTANY DUKAT

Dukat posiada znaczenie.
Symbol świętej wojny
bliskość bogów.

Przyszłość to
zabroniona kategoria
dla ludzkości.
Ale
nie wypowiedziana istnieje.

Tylko w drodze jesteś
w domu.
Nie broń się
żadna tarcza nie jest
nieprzebijalna.
Graj ponieważ
gdy gra ucichnie
świat znika.

OBJAWIENIE

Czy mnie pamiętasz?
Czytałam gwiazdy
dawno temu. Pewnego razu
w Jerozolimie.
Przyszędł prorok
i zabrał moją duszę razem
z objawieniem
snów.

Sonety na cześć Magdaleny
spalone zostały tego wieczoru.

Uważnie wybieram rytmy
które nie przekrywają błękitem
obłoki i niebo.

W drodze maluję zapamiętanie postaci.

ŁOWCY SNÓW

Łowcy snów
przybywają do naszych stron.

Jeśli cokolwiek was boli
schowajcie to
przed prochem wiosny.

Zmiana wiatru wpływa
na prądy wodne naszej świadomości.

Otwieram okna brzasku
by móc trochę wdychać pozostałe iluzje.

Sny zabrały
do sieci rzeczywistość
werbując poprzez pęknięcia dnia
łowcy.

WODNA NIEWIASTA

Chcę żyć bez myśli
żeby niczego nie pamiętać.

Pragnę poczuć chwilę
natychmiast zapominam
by pozostać tylko ciałem.

Smutek nam zapowiedział
swoje przybycie.
W twoim głosie
pomarańczowe wibracje poranka
jak syreny podczas zorzy
wystraszyły moje myśli
jak motyle w polu.
Przywołały dawne wspomnienia
strachu od wpatrywania się w wodę.

Wyobrażam
że leżę w strumieniu
wdycham powietrze a wokół mnie
przepływa woda
wianek płynie
i zakotwicza się na mojej głowie.
Stałam się
wodną niewiastą.

SENNE ZALOTY

Nieokiełznany zalotnik jak
tłumacz przełożonego
na nieznaną język
wiosłuje w morzu idylli i
zapachu soli zdrady.

Wyedukowani tkacze snu
w jaskini jawy
na wierchach dnia
ostre włócznie zarywiają strach.

Twoje nieprzybycie odsłania cię
na moim białym ciele.

Zalecanie się do snu
dwuznacznie wynosi jawę
kobiecie niespokojnego, długiego snu.

Jesteś pewien że ci wystarczy
niczym poczną przychodzić
nasłonecznione obłoki zadumy.

ZAKODOWANA NIEMOC

Nadchodzi i odchodzi
z pogrzebami.
Zapach pocałunku śmierci.

Cykl smutku
zaczął się z narodzeniem.

Zdystansowany wobec życia
spaceruję
po dachach zakodowanej
niemocy żeby się cokolwiek zmieniło.

PODPIS SNU

Łatwo sprzedaję fundamenty dnia.
Człowiek z cienia snu
mówi rozkosznie.
Dotyka spojrzeniem
mój cel.
Nadaremnie celuję.
Odległość coraz dalsza.

Niedotykanymi włosami
kieruje wiatr cyklameny
Niebezpiecznie pierścieniowate
złoty motyli
jak kontury sera ze sklepu
przynosi śpiący
i okruchy wiatru i piasku.

Sen kładzie podpis
wewnątrz załamanych spojrzeń
i fioletowo-szarego szklanego ogrodu
przepelnione sennymi łabędziami.

ULISSES

Odważny Odyseuszu
dlaczego twoja Penelopa
patrzy na żebraka spod oka?

Wierność to wielkie kłamstwo
boski wojownika.

Jej marność
sprzyjają ich chciwe spojrzenia.

Jaki jest prezent ślubny?

Twoja matka milczy.
Nie wspomina żebraków.

Chytry Odyseuszu
Penelopa nie jest ci wierna.

ŚWIĘTY

Ciemne, głębokie niebo
i niespokojne drzewa
zapowiadają burzę.

Odrzucony kamień
zabierasz teraz dla zbawienia.
Nie bój się
odrodzenie nie liczy się z tobą.
Jesteś tylko podejrzanym świętym.

A ten człowiek czyni wiele
cudów,
i pokój który cię ogarnia
nie możesz go zrozumieć
spokój który przekracza każdy umysł.

Nadchodzą letnie burze.

Wraz z kamieniem rzucasz się w oddal.

STARZEC

Gdy przed cudem
staniesz niemy i odmłodzony.
Gdy inni cię będą opisywać
i prowadzić gdzie chcą
wiedz
że znajdujesz się w pobliżu drzwi
która prowadzą drogami nieśmiertelności.

Przejdiesz
i nie będziesz wiedział skąd idziesz
ani którądy Judasz kroczył
ani czy zabrał ciemnicę
lepsze od naszych.

ŚPIĄCY PO PROTEKCJI

Poczekamy niech zaciemnieje.
Głupio jest gdy kogoś poszukujesz
a nie odnajdujesz go.

Jestem winna za śmierć
pewnego obłoku życzeń
ponieważ
nie mogłam wytrzymać
by nie zaniepokoić wodę
w rękawach świadomości.

Śpiący po protekcji
– zaśnięty Chrystus
nie mógł zatrzymać dnia
nigdzie oprócz w osadzie wspomnień.

FRESKI POŻĄDANIA

Nie rozmyślasz o śmierci
o oryginalnej odzieży
małych zielonych żywotach

Freski pożądania biedują
w tobie
freski przeszłości
które chowasz dla mnie.

Bez zawrotów głowy albatrosa
który zanurza się w głębiach
jak mam cię pozostawić?

WĘDROWIEC

Miasto rozwalonych ścian
woła podróżnika
wielbiciela ognia.

Zderzenie świata i widowisko umysłu
odgrywa się
niewypowiedzianie.
Pewne znaczenie znajduje się we wszystkim.

Symbol Trójcy
nie jest stały,
Zmienia znaczenie w zależności
od cywilizacji.

„Jak mam czytać, gdy nie widzę?”
Ślepy prorok mówi
o stosunku świata i
świętej Trójcy jako o
obojętną topole
według powieszzonego.

JUTRO

Miłość nie wystarczy
potrzebne jest zło.

Na dnie piekła pozostałości siemienia
narodzą się ruiny
przestrzeń która już nie jest ludzka.

Wróćcie
do filmu w którym nie ma wojny
w każdym razie jutro
nie należy do was.

SŁOWO

Słowo które nie mogę przeczytać
na etykietce którą mi przysłał
los.

Co mi się stanie?

Tylko nie pytaj którądy idziemy.
Na to pytanie nie znam odpowiedzi.

WYCZUWAM ZAPOMNIENIE

Babci Radojce

Czasami
gdy odwrócę spojrzenie
zapominam jak wygląda.

Czasem jest lepiej poczuć zapomnienie
i spokój.

Jeśli przestanę nadawać imiona rzeczom
może przestanę
zapominać.

Wyczuwam
próbuję przypomnieć
co jest takie ważne.

Gdy znika idea
wszystko znika
ja też zaczynam znikać.

ŚLADAMI PRADZIADKA

Na wyspie
nieznane lilie.

Nauzykaa i piłki.
Śmiech. Piosenka na cytrze i
wino.

Statek Odyseusza nadal jest skamieniały blisko
wybrzeża.

Jego śladem morska bryza.

Kerkyra
Tylko zrozumiałą dla Feaków i im uległa
Wspina się powoli w morzu Jońskim.

Błękitne morze Vidosa
szepcze historię i poezję.

Śladami Odyseusza i pradziadka.

Wiatr rozwiewa wszystkie wspomnienia.
Pamięć się skraca.
Tylko niemieccy turyści kąpią się w Błękitnym
grobowcu.

STUDNIÓWKA

Włosy zaczesane w kok
z jednym niesfornym łokiem z boku.

Dlaczego patrzysz dziwnie na mnie.
Niespodziewanie i z tęsknotą?

Czy mnie zauważył
czy tylko odbicie jakiejś
dziewczyny ze zdjęcia ze studniówki?

Oczy duże
na oleju
na żarze.

Było to podczas pewnej studniówki dalekiej
tak odległej jak są odległe gwiazdy.

Miałam tylko twoje spojrzenie
i twoje oczy które po moim ciele przelatują.

SEN MUSI SIĘ ZAPIENIĆ

W złotej rzymskiej odzieży
 Księżyc tańczy po niebie
 Znad miasta starożytnego.
 Złote nici antycznej togi
 Wleką się - księżyc przedziera niebo
 Falująca woalka niebieska.

Złote nici, złota przędź przewleka się
 Poprzez błękitne i ciemniejsze bramy
 I przedziera się rzymska toga
 Wpada do zrujnowanego miasta
 Do wykopalisk, do przestrzeni jeszcze ludzkich.
 Przedziera się księżyc toga
 Przedziera się w złote nici
 I wprzędła się do snów
 Jak światło pod welonem

Słyszać w ciemności
 w złotych butach
 Księżyc tańczy w nocy
 na niebie znad starego miasta.
 Buciki z zapomnianych bajek
 po wykopaliskach Placu Żytniego
 razy starożytnych batów
 słyszą tylko ci, którzy odważyli się by żyć.

U nich głos przeszłości
 wczytuje w gwiezdą drogę
 opadłego liścia w cesarskim parku.

Wiatr rwie spojrzenia w ciemności.
 i zamyślony, zamyślonym się odwraca
 poprzez błękitne bramy ciemniejsze niż welon
 poprzez ciemniejsze światłości chodzą.

Na rzece Sawie, blisko południowego wybrzeża
zapienić musi się sen tęsknoty
dziewczyny z Sirmium
i jakieś księżycowe buty
wodniste od ciemności i Sawy i nieba
pod mostem Dijany przejdą
minut we wieki
znowu w przeszłość do śmierci
do martwych snów.
W Sawie tylko sen się zapienił
Jak pod cienkim, cienkim welonem twarzy
dziewczyny, morza.

Z RZĘS STRZEPUJĘ SMUTEK

Oprzyj głowę o piersi wędrowniczki
tam gdzie ptaki piosenki miłosne
zapomniały.
z rzęs strzepuję smutek
powiewam bezsennością.

Trzeba śpiewać na rogach ulic
gdzieś gdzie ptaki piosenki miłosne
zapomniały
tam trzeba pójść
ponieważ powrócą wędrowniczki.

Gra jest zakończona i znowu
powiewam bezsennością
z rzęs strzepuję smutek
tam gdzie ptaki piosenki miłosne
zapomniały.

TOŹSAMY Z SENNĄ MGŁĄ

Skłócone są góry
Do póki na niebie kruszy się lód
Śnieg w niepokój prowadzi
i przykrywa ogród miłości.

Każdy wers to bystra dusza
odbłysek opatrności
czasami jak głos wybranego.

Senne myśli kołyszą się we wspomnieniu
na senne spojrzenie niczym płatek
na trzepot tożsamej mgławicy
słowo zdobywa metr wiersza i wnosi do snu.

KONIEC

Panika.

Nie deptaj mnie.

Pociąg do śniegu
łatwo wpada.

Pozostaje ślad.

Obłok leży na moich ramionach.
Biały pokój bez okna.

KOBIETA Z OBRAZU	— 5
SEPTEMBER CITY	— 6
DOJRZAŁY MROK	— 7
SAD ŚLIWKOWY	— 8
STRAŽILOVO	— 9
NIEBIESKI ZEGAR	— 10
FILOZOF ZMĘCZENIA	— 11
JESIENNY DZIEŃ	— 12
IV	— 13
SOBOWTÓR	— 14
SUPERNOWA	— 15
WIERSZ	— 16
WŁADCA	— 17
WSIĄDŹ NA POWIETRZE	— 18
WYSTAWA	— 19
SEN	— 20
CZARNE ŁZY	— 21
ZŁODZIEJ BARW	— 22
ODCZYTANY DUKAT	— 23
OBJAWIENIE	— 24
ŁOWCY SNÓW	— 25
WODNA NIEWIASTA	— 26
SENNE ZALOTY	— 27
ZAKODOWANA NIEMOC	— 28
PODPIS SNU	— 29
ULISSES	— 30
ŚWIĘTY	— 31
STARZEC	— 32
ŚPIĄCY PO PROTEKCJI	— 33
FRESKI POŻĄDANIA	— 34
WĘDROWIEC	— 35
JUTRO	— 36
SŁOWO	— 37
WYCZUWAM ZAPOMNIENIE	— 38
ŚLADAMI PRADZIADKA	— 39
STUDNIÓWKA	— 40
SEN MUSI SIĘ ZAPIENIĆ	— 41
Z RZĘS STRZEPUJĘ SMUTEK	— 43
TOŻSAMY Z SENNĄ MGŁĄ	— 44
KONIEC	— 45

Przekład z języka serbskiego
Olga Lalić-Krowicka

Zdjęcie na okładce
Olga Lalić-Krowicka

Korekta i projekt okładki
Kamil Krowicki

Skład
Jakub Niedziela

© 2019 Sładana Milenković

Krosno 2019

ISBN 978-83-7530-663-7

Wydanie pierwsze

Realizacja i druk
Wydawnictwo Ruthenus –Rafał Barski
ul. Łukasiewicza 49
38-400 Krosno

Printed in Poland

www.ruthenus.pl